

**ANALYSIS OF THE INSURANCE MARKET IN THE REPUBLIC OF
MOLDOVA AND EXISTING PROBLEMS IN THE FIELD**
**ANALIZA PIETEII ASIGURĂRILOR DIN REPUBLICA MOLDOVA ȘI
PROBLEMELE EXISTENTE ÎN DOMENIU**

**APRODU Cătălina, studentă, Specialitatea: MKL
STRATILĂ Marina, studentă, Specialitatea: MKL**

Academia de Studii economice a Moldovei,
Republica Moldova, Chișinău, Strada Mitropolit Gavriil Bănulescu-Bodoni 61
e-mail: aprodu.catalina@ase.md

Abstract. *The insurance industry serves a critical role in offering financial protection and risk mitigation to individuals, businesses, and governments. A well-functioning insurance market ensures that risks are shared among a large pool of policyholders, which promotes economic stability and lessens the impact of financial shocks. Based on the evaluation conducted for the years 2016 to 2020, it was found that insurance companies had revised their asset allocation strategies by increasing investments in eligible assets such as state securities and deposits that represent technical reserves and minimum solvency margins. Moreover, the technical reserves for general insurance were maintained in line with the best practices, as evidenced by the results of market adequacy tests. We will analyse the insurance market from the last years 2019-2022. Therefore it's important to study the insurance market and the problems that it faces, to better understand it's influence on the economic growth of the country.*

Keywords: *insurance industry, market, finance, economy, assets, risk assessment, social insurance*

JEL CLASSIFICATION: G22, G220

INTRODUCERE

În sistemul economic global, asigurările sunt o ramură participantă la oferta de capital de pe piața financiară. În multe țări dezvoltate, asigurările au un rol semnificativ în economie, fiind o resursă importantă în ceea ce privește investițiile și având un efect pozitiv asupra balanței de plăți a țării. De asemenea, asigurările contribuie la extinderea relațiilor economice internaționale prin intermediul operațiunilor de reasigurare efectuate de societățile de asigurare. Acestea aduc o valoare adăugată în economia unei țări și generează locuri de muncă.

Scopul acestei cercetări este de a analiza situația actuală a pieței asigurărilor din Republica Moldova, de a identifica rolul și importanța asigurărilor pentru populație și implicit pentru economia statului.

CONȚINUTUL DE BAZĂ

Comaniile de asigurări sunt una dintre cele mai importante surse de capital de risc pe termen lung pentru economia globală, fiind printre cei mai mari investitori instituționali, cu o valoare totală de aproximativ 24 trilioane USD (12% din activele financiare mondiale). Aceste companii investesc în principal în asigurări de viață, având un orizont de investiții pe termen lung și putând acționa ca jucători importanți și amortizoare de șoc pe piețele financiare. Având acces la un flux continuu de prime, companiile de asigurări pot achiziționa active temporar subevaluate în timpul recesiunilor economice, contribuind la reducerea efectelor crizelor.

În prezent, după pandemie și conflictului militar, multe economii mondiale au înregistrat o creștere a inflației de până la 27% anual. Companiile de asigurări din vecinătatea Republicii

Moldova au avut de suferit, în special după falimentul unei societăți de asigurare din România. În acest context, este important de analizat situația din domeniul asigurărilor din Republica Moldova și de a evalua încrederea pe care o pot avea cetățenii în companiile de asigurări autohtone.

Piața de asigurări din Republica Moldova a consemnat, în primul semestru 2022, o evoluție pozitivă a primelor brute subscrise, care au înregistrat un volum de 1,182 mlrd de lei (circa 50,1 mln de euro), în creștere de 1,32 ori în comparație cu aceeași perioadă a anului trecut. [1]

La data de 30.06.2022 licențe/autorizări pentru a desfășura activitate profesionistă pe piața de asigurări dețineau zece societăți de asigurări, 46 brokeri de asigurare-reasigurare și 66 agenți de asigurare, inclusiv agenți bancassurance licențiați și autorizați de CNPF.[1]

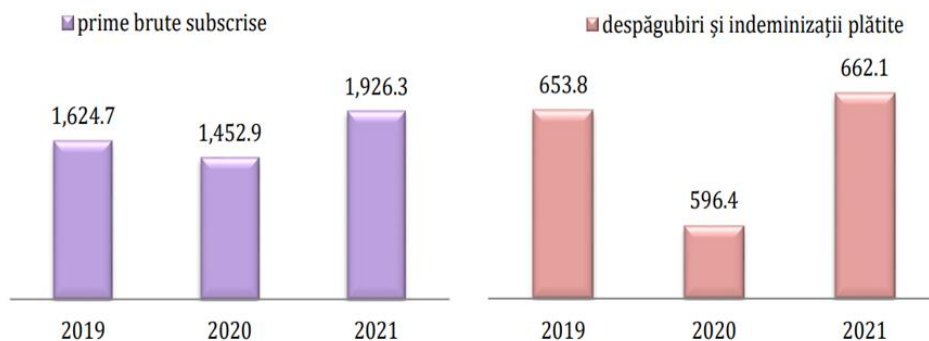
Tabelul 1. Numărul entităților licențiate pe piața de asigurări

Indicatori	31.12.2019	31.12.2020	31.12.2021	30.06.2022
Societăți de asigurare	13	11	11	10
Brokeri de asigurare și/sau reasigurare	52	41	44	46
Agenți de asigurare	28	61	64	66
TOTAL	93	113	119	122

Sursa: <https://www.cnpf.md/ro>

În anul 2021, piața de asigurări a înregistrat o creștere semnificativă a primelor brute subscrise, ajungând la o valoare totală de 1.926,3 milioane de lei. Această valoare a crescut cu 32,59% față de anul anterior. În același timp, societățile de asigurare au plătit despăgubiri și indemnizații în valoare de 662,1 milioane de lei, înregistrând o creștere nominală de 11,02% față de anul precedent. Raportul dintre despăgubirile de asigurare și primele subscrise a scăzut cu aproximativ 6,68 puncte procentuale față de nivelul din 2020, ajungând la 34,37%.

Diagrama 1. Evoluția primelor brute subscrise și despăgubirilor și indemnizațiilor plătite, mil.lei

Sursa: <https://www.cnpf.md/ro>

În anul 2021, densitatea primei de asigurare pe cap de locuitor a crescut la 740,88 lei/locuitor, cu 190,54 lei mai mult decât în anul precedent. Acest indicator măsoară nivelul de utilizare a produselor de asigurare de către populație. Gradul de penetrare a asigurărilor, calculat ca raport între primele brute subscrise și PIB, a crescut de asemenea, atingând nivelul de 0,8%, o creștere de 0,1 puncte procentuale față de anul 2020.

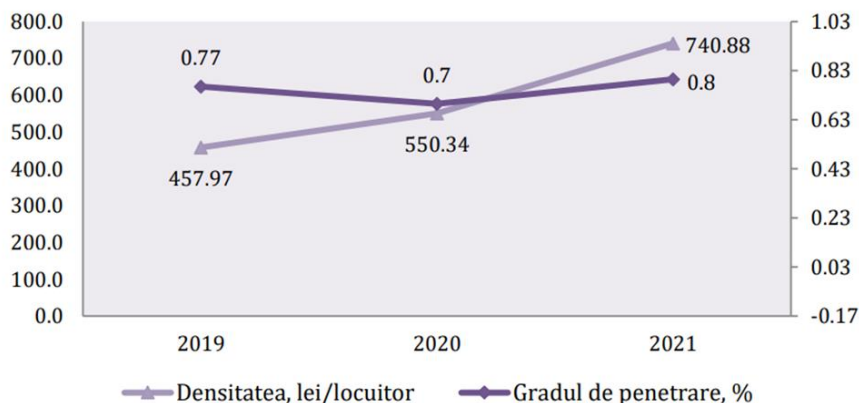

Diagrama 2. Evoluția gradului de penetrare și densității asigurărilor

Sursa: <https://www.cnpf.md/ro>

Ritmuri de creștere au fost înregistrate practic la toate tipurile de asigurări, de accidente (implicit accidente de muncă și boli profesionale) (+86,5%), de sănătate (+13,8%), CASCO (+14,2%), de incendiu și alte calamități naturale (+72,0%), alte asigurări de bunuri, inclusiv a animalelor (44,4%) și culturilor agricole (48,1%), de răspundere civilă auto, inclusiv RCA internă (+17,1%) și Carte Verde (+45,0%), de răspundere civilă avia (de cca 3 ori), de viață (+3,43%) [2]

În același timp, diminuări de prime au înregistrat:

- asigurările de vehicule de cale ferată (-21,3%),
- asigurările de bunuri în tranzit (-26,3%),
- de răspundere civilă generală (-15,5%). „Aproximativ 96% din volumul total de prime brute subscrise au reprezentat asigurările generale, asigurărilor de viață revenindu-le 4,0%”. [2]

În prima jumătate a anului 2022, companiile de asigurări au plătit despăgubiri și indemnizații în valoare de peste 391,3 milioane de lei, înregistrând o creștere de 27,0% față de aceeași perioadă a anului precedent. Suma achitată pentru daunele acoperite de polițele de asigurare generale a fost de 369,6 milioane de lei, reprezentând 94,5% din totalul plăților, iar indemnizațiile plătite în baza polițelor de asigurări de viață au însumat aproximativ 21,6 milioane de lei, în creștere cu 29,2%.

În aceeași perioadă intermediarii în asigurări au distribuit prime în valoare de 653,7 milioane de lei, reprezentând aproximativ 55,3% din totalul primelor brute subscrise. Aceasta reprezintă o creștere de aproximativ 36,8% față de aceeași perioadă a anului 2021, când valoarea primelor distribuite de intermediari a fost de 477,8 milioane de lei. Din totalul primelor subscrise, brokerii de asigurare-reasigurare au intermediat 45,3%, iar agenții de asigurare au intermediat 10,0%. Asigurările obligatorii de răspundere civilă auto (clasa 10) au avut cea mai mare pondere în primele intermediare, reprezentând 38,4% (250,9 milioane de lei) din totalul primelor. Comisioanele calculate pentru intermediari au fost de 222,2 milioane de lei, inclusiv din intermedierea contractelor de asigurare - 215,3 milioane de lei și din asistență și soluționarea dosarelor de daune - 6,9 milioane de lei.

Tabelul 2. Prime brute subscrise, despăgubiri și indemnizații de asigurare plătite în ianuarie-septembrie

	Prime brute subscrise					Despăgubiri și indemnizații de asigurare plătite				
	mil. lei		structura, %		2022 în % față de 2021	mil. lei		structura, %		2022 în % față de 2021
	2021	2022	2021	2022		2021	2022	2021	2022	
Total	1 438,6	1 820,5	100,0	100,0	126,5	474,1	628,3	100,0	100,0	132,5
Asigurări generale	1 369,8	1 747,9	95,2	96,0	127,6	447,0	590,2	94,3	93,9	132,0
asigurări de sănătate	98,5	100,9	6,8	5,5	102,5	26,0	33,5	5,5	5,3	129,1
asigurări de vehicule terestre (altele decât feroviare) (CASCO)	297,6	334,6	20,7	18,4	112,4	163,4	194,6	34,5	31,0	119,1
asigurări de incendiu, alte calamități naturale și alte asigurări de bunuri	187,9	240,6	13,1	13,2	128,1	11,7	26,8	2,5	4,3	229,1
asigurări de răspundere civilă auto	610,5	843,2	42,4	46,3	138,1	235,6	286,7	49,7	45,6	121,7
alte asigurări generale	175,5	228,6	12,2	12,6	130,3	10,3	48,5	2,2	7,7	472,2
Asigurări de viață	68,7	72,6	4,8	4,0	105,6	27,1	38,1	5,7	6,1	140,8
asigurări de viață (fără asigurarea cu pensii și fără anuități)	65,5	69,4	4,6	3,8	105,9	25,2	36,3	5,3	5,8	144,0
alte asigurări de viață	3,2	3,2	0,2	0,2	99,8	1,9	1,9	0,4	0,3	98,1

Sursa: https://statistica.gov.md/ro/activitatea-asiguratorilor-9551_59682.html

CONCLUZII/RECOMANDĂRI

În 2021, CNPF a realizat un exercițiu de evaluare a capacității de rezistență a pieței de asigurări pentru perioada 2016-2020, atât la nivel de ansamblu al celor 10 asigurători licențiați, cât și la nivel individual pentru fiecare asigurător, fiind primul astfel de exercițiu efectuat de către CNPF.

Evaluarea relevă faptul că, în perioada 2016-2020, societățile de asigurări au alocat mai multe resurse financiare în active eligibile, cum ar fi valori mobiliare de stat și depozite, pentru a reprezenta rezervele tehnice și marja de solvabilitate minimă. Acestea au restructurat, de asemenea, categoriile de active. În plus, acestea au menținut rezervele tehnice pentru asigurările generale în conformitate cu cele mai bune practici, ceea ce a fost confirmat prin testele de

adekvare a rezervelor per piață. Indicatorii de solvabilitate la majoritatea asigurătorilor au depășit limita cerinței normative de 100%.

- Sectorul de asigurări rămâne a fi dominat de asigurările obligatorii de răspundere civilă auto, în virtutea unui grad de educație financiară jos cuplat cu o încredere scăzută din partea societății pentru aceste servicii .[2]
- Conformarea graduală a societăților de asigurări la cerința de capital minim și gradul de diversificare a activelor admise la acoperirea rezervelor tehnice și cerinței de capital minim, în contextul asigurării implementării Legii nr. 92/2022 privind activitatea de asigurare sau de reasigurare, într-o piață ce oferă oportunități investiționale limitate.[2]
- Crearea instrumentelor de garantare a onorării obligațiilor de plată în domeniul asigurărilor în cazuri de rezoluțiune/insolvabilitate a societăților de asigurări - Fondul de rezoluțiune în asigurări, Fondul național de garantare în asigurări Liberalizarea parțială a tarifelor la asigurările obligatorii de răspundere civilă auto (RCA) în scopul neadmiterii unui dezechilibru al pieței asigurărilor și a protejării drepturilor consumatorilor Actualizarea Sistemului informațional RCA-data.[2]

REFERINȚE BIBLIOGRAFICE:

1. https://www.cnpf.md/ro/piata-asigurarilor-din-republica-moldova-in-primul-trimestru-2022-6307_93399.html
2. https://www.cnpf.md/storage/files/files/RA%202021%20final%2031_%2005_2022.pdf
3. https://statistica.gov.md/ro/activitatea-asiguratorilor-9551_59682.html

Coordonator științific: MĂRGINEANU Aureliu, , dr., conf. univ.
Academia de Studii economice a Moldovei,
Republica Moldova, Chișinău, strada Mitropolit Gavriil Bănulescu-Bodoni 61
-mail: margineanuaureliu@gmail.com